

нального університету «Львівська політехніка». – Сер.: Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – Львів : Вид-во НУ «Львівська політехніка», 2007. – № 605. – С. 20–24.

***Annotation.** In administrative practice of condition for acceptance of optimum decisions exist rarely. A process flows in the conditions of vagueness, it is not always possible to set criteria and priorities of estimation. Information is also limited, that does not allow to use all possible variants and estimations. Therefore the alternative model of the limited rationality is often used in practice, that allows to accept a not optimum, but satisfactory, decision which is considered «good enough», because provides the improvement of situation. This model uses the limited amount of criteria — more frequent those which are already tested and gave good results.*

***Key words:** corporate enterprises, investment instability, economic security, financial crisis.*

УДК: 338.432

Станько В.Ю., старший викладач
Львівський національний аграрний університет

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ М'ЯСНОГО СКОТАРСТВА

Приведено результати аналізу державної підтримки м'ясного скотарства.

***Ключові слова:** м'ясне скотарство, бюджетна дотація, державна підтримка.*

М'ясне скотарство є провідною галуззю тваринництва, яка має забезпечувати виробництво м'ясних продуктів в обсягах, що відповідають нормам продовольчої безпеки. Відсутність дієвої державної політики щодо створення необхідних економічних умов для розвитку м'ясного скотарства негативно впливає на функціонування галузі.

На нашу думку майбутнє м'ясного скотарства залежить від великотоварного виробництва. Відтак, Урядом України одним із пріоритетних напрямків бюджетного фінансування галузі визначено часткове відшкодування вартості будівництва або реконструкції тваринницьких ферм та комплексів. Для цього в Державному бюджеті України на 2011 рік закладено 500 млн. грн. Механізм отримання та використання коштів ухвалено Постановою КМУ № 900 від 4 жовтня 2011 року[1]. Відповідно до цього документу, розмір компенсації вартості будівництва й реконструкції комплексів затверджується Мінагрополітики та продовольства України із урахуванням обсягів бюджетного фінансування, але не може перевищувати 50% (без ПДВ) від витрат завершених у 2009 – 2011 роках етапів будівництва або реконструкції ферм та комплексів.

Також передбачена компенсація за завершене у 2009–2011 рр. будівництво й реконструкцію підприємства з виробництва комбікормів до 30% (без ПДВ) від вартості робіт. Розподіл коштів буде здійснюватися конкурсними комісіями, що визначають специфіку, характерну для попередньої програми. Перевага надається суб'єктам господарювання, що застосовують новітні технології тваринництва, реалізують інноваційні проекти, які пройшли попередню державну реєстрацію тощо.

Відповідно до Постанови КМУ від 27 квітня 2011 року № 523 спеціальна бюджетна дотація за наявне поголів'я корів м'ясного напрямку продуктивності надається суб'єктам господарської діяльності, які на 1 січня поточного року утримували корів м'ясних порід і типів[2]. Основною умовою отримання цих коштів є попередня ідентифікація та реєстрація всього поголів'я великої рогатої худоби. Виплата коштів здійснюється за кожну корову м'ясного напрямку продуктивності, наявну на 1 січня поточного року.

Постановою Кабінету Міністрів України №182 від 2 березня 2011 р. установлюється спеціальна бюджетна дотація за поголів'я корів м'ясного напрямку продуктивності: племінним заводам – до 1900 грн. за голову; племінним репродукторам – до 1000 грн. за голову; іншим сільськогосподарським підприємствам – до 600 грн. за голову. Крім того, введена дотація за поголів'я телиць, закуплених сільськогосподарськими підприємствами у фізичних осіб (населення) для вирощування, до 7 грн. за 1 кг живої ваги (табл. 1).

Таблиця 1

Розміри бюджетної тваринницької дотації на 2011 рік

Найменування дотації	Розмір дотації
<i>Спеціальна бюджетна дотація за поголів'я корів м'ясного напрямку продуктивності</i>	
племінним заводам	до 1900 гривень за одну голову
племінним репродукторам	до 1000 гривень за одну голову
іншим сільськогосподарським підприємствам	до 600 гривень за одну голову
Спеціальна бюджетна дотація за поголів'я телиць, закуплених у фізичних осіб (населення) для вирощування	до 7 гривень за 1 кілограм живої ваги

Відповідно до бюджетної програми «Бюджетна тваринницька дотація та державна підтримка виробництва продукції рослинництва» передбачено у 2011 році із загального фонду державного бюджету для виплати спеціальної бюджетної дотації 100 млн. гривень, з яких сільськогосподарським підприємствам буде спрямовано за поголів'я корів м'ясного напрямку продуктивності 30 млн. гривень. Тут буде надаватися для поголів'я, яке племзаводи придбають по 1,9 тис. гривень, племінним репродукторам, до тисячі гривень. А інші сільськогосподарські підприємства, які будуть займатися м'ясним скотарством, до 600 гривень за голову [4].

Затверджено й новий порядок нарахування ПДВ і виплати дотацій виробіткам м'ясної сировини Постановою Кабінету Міністрів від 2 березня 2011 р. №246, який набув чинності 17.03.2011 р. Данюю Постановою Уряд України також поставив за обов'язок м'ясо-молочним підприємствам до 15 квітня закріпи у Держказначействі позабюджетні рахунки, які були відкриті для виплати аграріям дотацій за здане на переробку м'ясо.

Передбачається, що залишки коштів на небюджетних рахунках переробники зможуть використати лише до 1 квітня для виплати дотацій за м'ясо, поставлене у 2010 р.

Новий порядок нарахування виплати дотації відповідно до вищезазначених виплат набув чинності 17.03.2011 р. (Постанова КМУ від 2 березня 2011 г. №246), але по суті так і не запрацював.

У наказі №227 (08.06.11, МАПП України) – Розподіл видатків за програмою

«Державна підтримка галузі тваринництва» передбачено зовсім інший розподіл бюджетних 2,03 млрд. грн. за рахунок акумуляування податку на додану вартість. Так відповідно до даного наказу передбачено:

- відшкодування вартості закуплених нетелей та корів – 20 млн грн.;
- відшкодування відсоткових ставок за кредитами – 500 млн грн.;
- відшкодування вартості будівництва та реконструкції – 1500 млн. грн.;

Заплановані дотації, що мали б виплачуватися на кілограм яловичини у даному документі не передбачено, таким чином дані виплати були повністю скасовані у 2011 р.

Таблиця 2

Рівні держпідтримки підприємств м'ясного скотарства

Назва показника	2009 рік		2010 рік		2011 рік	
	грн/т	% до ціни	грн/т	% до ціни	грн/т	% до ціни
Підтримка за рахунок ПДВ	953,9	9,5	1277,6	11,2	–	–
Бюджетна дотація	1000,0	9,9	–	–	1500,0	–
Усього	1953,9	19,4	1277,6	11,2	1500,0	0

Бюджетна дотація за вирощені та продані переробним підприємствам молодняк великої рогатої худоби надається сільськогосподарським підприємствам та фізичним особам в розмірі 1,5 грн. за кілограм живої ваги. При цьому мінімальна жива вага молодняка великої рогатої худоби, проданого сільськогосподарськими підприємствами повинна становити 390 кг., а фізичними особами – 330 кг. Бюджетні кошти надаються у разі вирощування тварин не менше трьох місяців перед продажем[3].

Якщо порівнювати рівні підтримки галузі тваринництва за період 2009–2011 рр., то можна відзначити, що для виробників ВРХ, незважаючи на те, що навіть раніше запланована фіксована доплата на кілограм живої ваги склала 1,5 грн./кг (у 2010 році дотації не було, а у 2009 р. вона становила 1 грн./кг), у зв'язку з відсутністю пільг по ПДВ відсоток державної підтримки до ціни мав скласти 9,4% тоді як у 2010 р. він досягав 11,2%. Але після скасування доплат рівень підтримки становить 0%.

Сільськогосподарські підприємства можуть одержати компенсацію процентної ставки по кредитах у національній або іноземній валюті, що надається на конкурсній основі (Відповідно до Постанови Уряду України №96 від 7 лютого 2011 р.).

Компенсація по кредитах, отриманих у 2009–2011 рр. в іноземній валюті для закупівлі плеїнної худоби, а також нової сільськогосподарської техніки й устаткування іноземного виробництва, аналоги якої не виробляються в Україні, згідно із затвердженим у встановленому порядку переліком, надається тільки при складанні позичальником зовнішньоекономічного договору.

Слід зазначити, що порядком (Постанова КМУ №96 від 7 лютого) передбачається розподіл коштів на компенсацію процентних ставок через конкурсні комісії, що в реальності відсікає доступ до даної програми для переважної більшості сільгоспвиробників. Особливо з огляду на попит на даний продукт, що істотно перевищує обсяги бюджетного фінансування.

Крім описаних вище напрямів підтримки м'ясного скотарства, прийнята ще

ряд державних програм, що прямо або опосередковано впливають на розвиток галузі. До них належать програми використання коштів Державного бюджету на селекцію у тваринництві (Постанова КМУ від 18.05.2011р. №515), здешевлення кредитів (Постанова КМУ від 11.08.2011р.№794), діяльність аграрного фонду (наказ Мінагрополітики та продовольства України від 10.02.2011р.№17) та інші.

Проте, непрозорість державної політики у м'ясному скотарстві, а саме постійні зміни умов бюджетної підтримки, відсутність дієвих програм розвитку тваринництва, неефективна діяльність контролюючих органів (дублювання функцій) негативно впливають на галузь.

З огляду на це Постановою КМУ №181 від 2 березня 2011 р. було встановлено доплати за реалізований на забій молодняк ВРХ у розмірі 1,5 грн./кг, але не було порядку нарахування доплат. Новий порядок нарахування виплат дотації набув чинності 17.03.2011 (постановою КМУ від 2 березня 2011 р. №246), але по суті так і не запрацював. А вже через кілька місяців Наказом №227 (08.06.11, МАПП України) – Розподіл видатків за програмою «Державна підтримка галузі тваринництва» – дотації на кілограм молока та м'яса не передбачено взагалі.

На нашу думку, для здійснення комплексної системи заходів державної підтримки розвитку галузі м'ясного скотарства, що сприятиме зростанню обсягів виробництва продукції, забезпеченню раціонального харчування населення високоякісною продукцією тваринного походження за доступними цінами необхідно:

- вдосконалити реальні програми розвитку тваринництва, зокрема у м'ясному скотарстві, які повинні базуватися на аналізі поточної ситуації та розрахунках, які б заохочували бізнес інвестувати у підприємства м'ясного скотарства. До розробки програм необхідно залучати експертів ЄС та досвід країн ЄС із чіткою програмою економічної зацікавленості у вирощуванні худоби на м'ясо;
- визначитися на державному рівні із напрямками підтримки: ОСГ через створення кооперативів чи фермерів через співпрацю із переробниками;
- забезпечити на державному рівні привабливість інвестиційного клімату галузі м'ясного скотарства (прогнозована політика уряду).

Список використаних джерел

1. <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/inam.cgi?nreg=9Q0-2010-%EF>.
2. <http://document.ua/pro-zatverdzhernja-rozmiriv-byudzhethnoyi-tvarinnickoyi-dotac-doc48452.html>.
3. <http://www.ukragroconsult.com/partnerstvo/spravochnik/zakonodatelstvo-ukrainy/postanovlenie-kmu-ot-02.03.2011>.
4. http://www.epravda.com.ua/news/2011/07/13/291711/view_prin/

Annotation. The results of analysis of state support of the meat cattle breeding are resulted.

Key words: meat cattle breeding, budgetary grant, state support.